

Provjeriti finalnu verziju

Konferencija
Bosna i Hercegovina na putu ka EU:
Obrazovanje kao nezamjenjivi ključ za stabilnu budućnost
Sarajevo, 11.12.2008. godine

**Obraćanje June Kunugi, predstavnice UNICEF-a
u Bosni i Hercegovini**

Ekselencije, cijenjeni gosti, dame i gospodo,

Veliko mi je zadovoljstvo obratiti vam se danas u ime Dječijeg fonda Ujedinjenih nacija. Zahvaljujem se našim partnerima Save the Children Norway i Open Society Institute što su zajednički sazvali ovu jako bitnu konferenciju. UNICEF ovo vidi kao važan element u našoj saradnji kako bi se promovirali mir i stabilnost, kao i realizirala dječija prava.

Vrijeme održavanja ove konferencije je veoma prikladno - dan nakon Dana ljudskih prava, a danas 11. decembra UNICEF obilježava godišnjicu svog osnivanja tačno prije 62 godine. Od tada, u više navrata bili smo svjedoci devastirajućeg utjecaja nasilnih konflikata i štete koju su nanijeli sistemima obrazovanja te djeci i učenicima koje ovi sistemi služe. Utjecaj na obrazovanje ima posebno dubok i trajan efekat, kada ga iskuse **najmlađi i najugroženiji članovi društva – naša djeca i adolescenti.**

Naša globalna iskustva i rezultati našeg istraživanja pokazuju da obrazovanje igra ključnu ulogu, kako u prevenciji sukoba tako i u rekonstruiranju post-konfliktnih društava jer svaki obrazovni sistem ima potencijal da pogorša uslove koji doprinose konfliktu, kao i potencijal da ih suzbije. Ignoriranje obrazovanja te odlaganje pravovremene obrazovne intervencije za neku kasniju fazu nije opcija.

Svi koji smo tu danas – predstavnici vlada, multilateralnih agencija, civilnog društva, te mediji i naravno, djeca i mladi - želimo svijet gdje sva djeca imaju jednak pristup

kvalitetnom obrazovanju u sredini bez diskriminacije koja promovira mir, toleranciju i socijalnu koheziju. Obrazovanje bi trebalo biti ključ koji otvara djeci mogućnosti da ostvare svoje pune potencijale i osiguraju život za sebe i svoje buduće porodice.

Međutim, pravi odgovor jeste: Pristup kvalitetnom obrazovanju se često razlikuje, zavisno od toga da li su djeca i njihove porodice bogate ili siromašne. Zavisno od toga da li pripadaju etničkoj većini ili porodici migranata ili izbjeglica. Zavisno od toga da li žive u zapostavljenom ruralnom dijelu ili urbanom kraju, ili pak predgrađu srednje klase. Polazeći od Atlantske obale Irske do obale Pacifika Ruske Federacije, uvijek i iznova vidimo istu grupu djece socijalno isključenu i bez jednakih mogućnosti – etničke manjine, migranti, u nekim slučajevim djevojčice – i u svakoj sredini to su uvijek najsiromašniji i najugroženiji.

Dame i gospodo,

U 2008. godini, UNICEF je pokrenuo istraživanje o “podijeljenim školama u BiH”.

Sveobuhvatna analiza prikupljenih podataka pokazuje da su razlike u BiH jako izražene i postoje različite opcije po svim bitnim pitanjima koja su vezana za obrazovanje u BiH. Očigledno je da „dvije škole pod jednim krovom“ nije jedini problem u obrazovanju, već postoje paralelni problemi kao što je postojanje više kurikuluma, nepoštivanje pravnih odredaba i strah da bi jedinstveno obrazovanje djece različite nacionalne pripadnosti moglo dovesti do gubitka nacionalnog identiteta. Nadalje, ono što je očigledno sa svih aspekata ovog istraživanja jeste konstantna tenzija između osjećaja da bh.društvo može biti bolje nego što je sada i strah da, ukoliko dođe do promjena, može biti i gore.

UN-ov specijalni izvjestilac o pravu na obrazovanje u svom izvještaju Vijeću za ljudska prava je ranije napisao: "Nažalost, diskriminacija na različitim osnovama i u različitim oblicima i dalje postoji u Bosni i Hercegovini, te ima negativan utjecaj na potpunu realizaciju ljudskih prava. Stoga, jedan od glavnih izazova za Bosnu i Hercegovinu danas u oblasti obrazovanja jeste identificirati politike i implementirati strategije zasnovane na jednakosti i nediskriminaciji. Inkluzivan pristup bi poboljšao pristup obrazovanju za sve i

garantovao bi da nacionalne norme u potpunosti integriraju vrijednosti pravde, jednakosti i ljudskog digniteta."

Svi roditelji koji su intervjuirani u UNICEF-ovom istraživanju naveli su da je njihov prioritet pružiti sigurnost i bolje mogućnosti za svoju djecu. Ovo zahtijeva bolje kvalitetno obrazovanje na svim nivoima obrazovanja. To znači da je obrazovanje pristupačno, inkluzivno i kvalitetno, fokusirano na djecu i relevantno, a odražava kvalitetnu sredinu podsticajnu za učenje i sigurnu za djecu, a samim tim i za njihove porodice i zajednicu.

Dame i gospodo,

Obrazovanje se uvijek smatralo pravom svakog djeteta i kao takvo, od esencijalne je važnosti za UNICEF-ovu viziju i mandat. UNICEF doprinosi kvalitetnom obrazovanju u Bosni i Hercegovini kroz istraživanja, zastupanje, podršku u programskim i strateškim politikama kako bi se promovirala kultura i mir, tolerancija i prevencija svih oblika nasilja nad djecom. Naglasak je na pristupu koji je fokusiran na djecu koji poboljšava rezultate učenja, potpomaže se razvoj strategija i akcionih planova, uključujući i izgradnju kapaciteta interesnih grupa, razvoj životnih vještina i pružanje djeci znanja koje im je potrebno za bitno donošenje odluka i nenasilno rješavanje sukoba.

Bogatu kulturološku raznolikost Bosne i Hercegovine je potrebno smjestiti u srce politika obrazovanja. To se može postići na sljedeći način:

- Poštivajući kulturološki identitet svih studenata u državi kroz pružanje dinamičnog i kulturološki raznolikog obrazovanja (kako u smislu metoda u primjeni tako i u sadržaju nastavnog programa)
- Promicanjem interkulturalnih kompetencija, pružajući učenicima znanje o kulturi, stavovima i vještinama neophodnim da se postigne aktivno i potpuno učešće u društvu.

UNICEF će nastaviti podržavati obrazovne institucije i uspjehe bh.obrazovnih reformskih ciljeva, uključujući i kroz jačanje međukulturalnog razumijevanja u BiH, sa potencijalom da se doprinese izgradnji mirnog, demokratskog, pravednog i pravičnog društva.

Dame i gospodo,

Hvala vam što ste mi pružili ovu mogućnost da podijelim sa vama naše stavove i da vam se pridružimo u ovom važnom procesu, sa zajedničkom vizijom i planiranjem razvoja adekvatnih strategija koje vode pravednom i inkluzivnom sistemu obrazovanja u Bosni i Hercegovini. Tražimo od naših partnera da nastave stavljati djecu na vrh svojih prioriteta, i sigurni smo da će ova konferencija doprinijeti stvaranju pozitivne političke volje i obaveza koje su neophodne za realizaciju prava sve djece na pristup kvalitetnom obrazovanju. Hvala vam na pažnji.